בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ד', ראש חודש אב תשס"ג (30 ביולי)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום הוא **ראש חודש אב**:=זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו!= [תהלים קי"ח 24]

היום, **א' במנחם אב**, הוא ראש חודש אב, שהוא החודש ה- 11 למניין בריאת העולם והחודש ה- 5 למניין יציאת מצרים. במקרא לא מוזכר השם **אב** לחודש זה, אלא **החודש החמישי**. לפנים, נמנה חודש אב בין החודשים ה"טובים", חודש של בציר ענבים וביכורי שאר פירות הקיץ. אולם, במרוצת הדורות, אירעו בחודש זה צרות ופורענויות רבות – בראשן, חורבן שני בתי המקדש. כתוצאה, הפך חודש אב להיות חודש של אבל ויגון, כפי שאמרו חז"ל: "**משנכנס אב, ממעטים בשמחה**." אף מזל החודש – **אריה**, הוא רמז לאופי חודש זה, כפי שמזכירים דברי הזמירה "י-ה ריבון": "אלו-קא די לֵה יְקר ורבותא, פרוק ית ענך מפום אריוותא, ואפֵק ית עמך מגוי גלותא" [= האלוקים, אשר לו יקר וגדולה, פדֵה את צאנך מפי האריות, והוצא את עמך מתוך הגלות"]. ולכן, הוסיפו לו את הכינוי, "מנחם", כלומר – חודש מנחם-אב. יש שקוראים לחודש זה **אב**, עד לאחר תשעה בו, ולאחר מכן – **מנחם-אב**, וכך,בע"ה, ננהג בדף.

יהי רצון שנזכה ביחד לנחמה וגאולה, ושאבלנו יהפוך לשמחה!

בימים לקראת תשעה באב, [ואולי יימשכו הדברים גם אחרי-כן], ברצוננו להביא לעיונכם קטעי מדרשים על אודות האסונות שפגעו בנו בתשעה באב בזמן בית ראשון ובית שני. משום כך, אנו נעכב את הופעת המדור החודשי של **"דע מאין באת..."**: [החודש - על המתרחש במאה ה**תשיעית** לסה"נ...] עד לאחר תשעה באב.

"חמישה דברים אירעו את אבותינו בשבעה-עשר בתמוז וחמישה בתשעה באב ... בתשעה באב נגזר על אבותינו (דור המדבר) שלא ייכנסו לארץ, וחרב הבית בראשונה ובשניה, ונלכדה (העיר) ביתר, ונחרשה העיר" (ירושלים, לאחר החורבן, ככתוב: [ירמיה כ"ו 18] **'ציון שדה תחרש'**)
[משנה 'תענית', פרק **ד'** משנה ו']

ועוד מצאו את אבותינו צרות רבות ורעות ביום המר הזה – גם בדורות שאחרי החורבן. והגדולה שבכולן – גירוש ספרד, שכך היתה הגזירה: שעד יום האחרון של חודש יולי מן השנה ההיא (1492-5252), לא תימצא עוד רגל ישראל על אדמת ספרד. ניתנה להם ארכה שני ימים, עד השני באוגוסט ואותו יום תשעה באב היה, ובלשון האברבנאל, "בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארצות ספרד." ביום זה נכרתה גולת כותרת זו, ולא שבה עוד לתחיה. הוא שאמרו חז"ל [תענית כט:] "מגלגלים זכות ליום זכאי, וחובה – ליום חייב." [הלכה לעם]

"18 שנה היתה בת קול יוצאת בפלטין של נבוכדנאצר ואומרת, 'עבד רע, עלה והחרב בית רבונך, שאין בניו שומעים לו.' נתיירא ולא עלה, אמר: אינו מבקש אלא לכבשני ולעשות לי כמו שעשה לזקני (סנחריב). מה עשה? בא וישב בדפני של אנטוכיא ושלח נבוזראדן רב טבחים להחריב את ירושלים. עשה שם שלוש שנים ומחצה, בכל יום הקיף את ירושלים, ולא היה יכול לכבשה. ביקש לחזור, נתן הקב"ה בלבו – התחיל ממדד בחומה ו(גילה ש)היתה שוקעת בכל יום טפחים ומחצה עד ששקעה כולה. כיון ששקעה כולה, נכנסו השונאים לירושלים. על אותה שעה הוא אומר: **"לא האמינו מלכי ארץ כל יושבי תבל כי יבוא צר ואויב בשערי ירושלים."**
[איכה ד' 12] {ההמשך, בע"ה, מחר} [ספר התודעה]

"ויהי החודש הזה ... תחילה וראש לפדיון נפשנו" [מתוך תפילת מוסף לראש חודש]

יום נעים ושמח וחודש טוב, בציפיה לישועה!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל